

illetékre nézve az utóbb idézett törvényhelyben foglalt határidőt állapítja meg a befizetés határidejéül.

Ez a törvényes rendelkezés ugyanis a szerződésben kitüntetett vételár után járó illeték befizetését a jogügylet bejelentésére kitűzött határidőn belül az ennek fizetésére kötelezett fél feltétlen köteleességévé teszi. Ennek a rendelkezésnek pedig az az okszerű következménye, hogy a köteleesség elmulasztása a mulasztáshoz kapcsolt törvényes következményeket vonja maga után, vagyis a késedelmi kamatok fizetésének kötelezettségét a fizetési határidő lejárta után.

Az 1928. XXXIV. t.-c. 48. §. (1.) bekezdésében és az 1923. XXXII. t.-c. 8. §. c) pontjában foglalt rendelkezések egymással nem ellentétesek. Az utóbbi a szerződés adatai szerint feltétlenül járó illeték haladéktalan befizetését biztosítja. Az első intézkedés pedig a szabályszerűen kiszabott illeték befizetéséről intézkedik s a gyakorlatban akkor nyert alkalmazást, ha a kiszabás alapja nem szerződés szerinti vételár vagy érték, hanem ezeknél nagyobb összeg. Ebben az esetben a befizetési határidő és az annak elmulasztásával kapcsolatos kamatfizetési kötelezettség csak a szerződési vételárat (vagy értéket) meghaladó érték után kiszabott illetékösszeg után jár.

Ezért és egyebekben a m. kir. pénzügyigazgatóság megtámadott határozatában kifejtett okoknál fogva a panasznak nem lehet helyet adni.

Több pernek egyesítése által pertársaság nem keletkezik, tehát a szegényjogos felet terhelő illetékért a nem szegényjogos fél felelősséggel nem tartozik. (Közigazgatási Bíróság 17.043/1928. szám.) A két külön keresettel megindított s a bíróság által a Pp. 223. §-a alapján közös tárgyalás és eldöntés végett egyesített perek közül a P. 12.438/1926. sz. perben fellépett felperes szegényjogon illetékmentességben részesült, míg a másik felperes illetékköteles volt. Az illetékmentesség a perek egyesítése után is fennmaradt.

Az 1914. évi XLIII. t.-c. 76. §-ának az az intézkedése, hogy ha a pertársak nem mindnyájan részesülnek szegénységi jogon való mentességben, akkor azok a felek, akik illetékmentességben nem részesülnek, kötelesek az illetéket teljes összegében leróni, nem alkalmazható úgy, hogy a perek egyesítése esetén is az egyik perben illetékmentes feleket terhelő illetéket a másik per felei leróni kötelesek, mert a pernek közös tárgyalása és eldöntés végett való egyesítése által az egyesített egyes perekben szereplő peresfelek a másik perben szereplő peres feleknek pertársaivá válnak, a pertársaság csak az egyesítés előtti külön perekben szerepelt felekre értendő.

Ezek szerint tehát panaszos, mint az egyesített két per felpereseinek képviselője, az elsőbíróság ítélete ellen, mindkét felperes nevében benyújtott felebbezésre csak az illetékmentességben nem részesülő felperes által indított per tárgyának az értéke után volt köteles a bélyegilletéket leróni. Minthogy pedig az egyesített per egész tárgya után róttá le az illetéket, azért e címen a tévesen lerótt illeték

visszatérítéséhez való igényét az ill. szabályok 123. §-a második bekezdése alapján jogosnak kellett elismerni.

Az 1926. évi 117.200. P. M. számú rendelet intézkedéseit a magánjogi szerződéssel alkalmazottak és családtagjaik nyugdíj- és nyugdíjtermesztű járandóságának átértékelésére irányuló perekben általában, tehát nem csupán a társasági alkalmazottak pereiben kell alkalmazni. (Közigazgatási Bíróság 11.490/1929. P. szám.) Az 1926. évi XVI. t.-c. rendelkezései, illetőleg az 1927. évi V. t.-c. 26. §-ában megállapított kulcs alkalmazásával a panaszosok által fizetendő illetéket P 3480.—tól 1.6%-kal P. 55.68 fillérben kellett megállapítani, szemben a meglámadott határozatban felhozottakkal különösen még azért is, mert az 1926. évi XVI. t.-c. 1. §-a szerint ez a törvény a magánjogi szerződéssel alkalmazottak és családtagjainak nyugdíj- vagy nyugdíjtermesztű járandóságának átértékelésére általában, tehát nemcsak a panaszolt határozat értelmezésének megfelelően, a társasági alkalmazottakra vonatkozik, amiért a panaszolt illeték kiszabásának alapjául szolgált ítélet mikénti illetékezésére nézve az 1926. évi 117.200. P. M. számú rendelet rendelkezéseit az adott esetre is alkalmazni kellett s mert a kiszabás alapjául szolgált ítéletekkel az évi nyugdíj 43,500.000 K-ban vagyis 3000 aranykoronában állapítatik meg, ami P 3480.—nek felel meg, ezt tehát az illeték kiszabásának alapjául is elfogadni kellett.

A tudományos, stb. egyleteket, amennyiben céljuk nem pénzbeli nyereségre van irányozva, az illetékmentesség az örökösödési eljárásban is megilleti. (1740. sz. elvi jelentőségű határozat.) Az 1869. XVI. t.-c. 3. §-ának az ill. dijj. 89. tétel XII. a) pontjába foglalt rendelkezése szerint a tudományos stb. egyletek, amennyiben céljuk nem pénzbeli nyereségre van irányozva, a közhatóságokhoz és hivatalokhoz intézendő beadványaikra és irataikra nézve, a peres eljárás kivételével, bélyegmentesek.

A jogszabály idézett szövegéből kitűnik, hogy a törvényhozó az említett „egyletek” személyes illetékmentességét a peres eljárás kivételével minden egyéb hatósági eljárásra megállapította, tehát a polgári bíróságok hatáskörébe utalt, de nem peres eljárásokra is.

Az örökösödési eljárás szintén a perenkívüli eljárások közé tartozik, mert abban a polgári bíróság csak jogrendező tevékenységet fejt ki, az annak rendjén felmerült jogi viták eldöntésére azonban nincs hatásköre s ha ilyen vita támad az örökösödési eljárás során, annak eldöntése végett a feleket perre utasítja.

A panaszost, mint olyan egyletet, amelynek célja nincs pénzbeli nyereségre irányozva, az előre bocsátottak következményeként az örökösödési eljárásban a már idézett jogszabály szerinti személyes illetékmentesség megilleti.

Ezért és arra tekintettel, hogy a tárgyiratokban nincs adat a lerótt illeték összegére, a rendelkező rész értelmében a kir. pénzügyigazgatóságot kellett a visszatérítés elrendelésére utasítani.